

Kasvun ja oppimisen lautakunta 14.06.2023 § 109

§ 109

Selvitys tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta ja lausunnon antaminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Latva-Äijö Annika
Turpeinen Jaakko
Luttinen Harri
Kaarnalehto Annika
Nurmi Juha
Saloranta-Eriksson Outi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta merkitsee tiedoksi selostusosan mukaiset selvitykset tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitettyihin kasvun ja oppimisen toimialaa koskeviin kannanottoihin ja antaa ne lausuntonaan vuoden 2022 arviointikertomuksesta.

Käsittely

Kasvun ja oppimisen toimialajohtajan estyneenä ollessa asian esitteli talous- ja hallintojohtaja Timo Ketonen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Tarkastuslautakunta hyväksyi kokouksessaan 26.4.2023 § 66 vuoden 2022 arviointikertomuksen. Samalla tarkastuslautakunta velvoitti kaupunginhallitusta pyytämään lautakunnilta selvitykset ja kuvaukset toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai on ryhdyttävä arviointikertomuksessa esitettyjen epäkohtien korjaamiseksi sekä toimittamaan ne valtuustolle ja tiedoksi tarkastuslautakunnalle osavuosisikatsauksen käsittelyn yhteydessä.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa todetaan mm., että

1.3 POIKKIHALLINNOLLISTEN KEHITYSOHJELMIEN TOTEUTTAMISEN ARVIOINTI

Tarkastuslautakunnan suositukset:

Kaikille poikkihallinnollisille ohjelmille tulee taata tarvittavat toimintaedellytykset suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Ohjelmakauden edetessä tulee arvioida ohjelmien avulla saavutettuja tavoitteita ja tuloksia sekä konkreettisia hyötyjä. Lisäksi tulee arvioida ohjausmallin toimivuutta.

Poikkihallinnollisten kehitysohjelmien sisältötyössä tulee hakea tasapainoa samalla huolehtien, ettei tehdä linjaorganisaatiolle kuuluvaa työtä.

Poikkihallinnollisten ohjelmien määrärahojen käytön tulee olla selkeää ja läpinäkyvää ja erillään linjaorganisaation määrärahoista. Ohjelmatyössä on tärkeää olla kaikille ohjelmille yhteiset, selkeät ohjeet erityisesti taloushallinnon ja päätöksenteon tueksi. (SIVU 10)

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa:

Kasvun ja oppimisen toimialalla on ollut vetovastuu Hyvinvoiva Espoo -ohjelmasta. Työntekijäresurssit ovat ohjelman toteuttamiseksi olleet tiukat, mutta hyvällä yhteistyöllä mm. toimialan viestinnän sekä tulosyksiköiden kanssa olemme saaneet asioita eteenpäin. Ohjelmapäällikön työpanos on ollut merkittävä ja vaatinut lähes kokoaikaista työskentelyä. Puolivälisarvioinnissa arvioidaan saavutettuja tavoitteita ja tuloksia sekä ohjausmallin toimivuutta.

Hyvinvoiva Espoo -ohjelmalle on keväällä 2023 luotu oma kustannuspaikka 3010005 erilliseksi linjaorganisaation määrärahoista. Ohjelman hallinto kulkee projektisalkussa PRP10280. Hyvinvoiva Espoo -ohjelman tukema Senioripaku hallinnoi toimintaansa projektisalkussa PRP10068.

1.3.2 HYVINVOIVA ESPOO

Tarkastuslautakunnan suositus:

Hyvinvoiva Espoo -ohjelman tulee kehittää kokeiluprojekteja yhteistyössä linjaorganisaation toimijoiden kanssa, jotta hankkeet vastaavat tarpeeseen ja tukevat perustehtävien hoitoa. (SIVU 13)

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa:

Hyvinvoiva Espoo -ohjelma jatkaa kokeiluprojektien kehittämistä yhteistyössä linjaorganisaation toimijoiden kanssa. Kehitämme myös yhteistyötä ja liittymäpintaa Espoon hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 toimenpiteiden ja Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen ohjausryhmän kanssa. Yhteistyötä tehdään myös toisten poikkihallinnollisten ohjelmien kanssa.

2.4 KAUPUNGIN TOIMIALOJEN ICT-HANKKEET

Tarkastuslautakunnan suositukset:

ICT-projektinhallinnan välineitä ja resurssienhallintaa on edelleen kehitettävä aikatauluviiveiden ja budjettiylitysten minimoimiseksi.

Tulosyksiköiden on pidettävä digihankkeissa huolta niiden käyttäjystävällisyydestä digitalisaation hyötyjen maksimoimiseksi ja mahdollistettava kuntalaisille ei-digitaalisten palvelukanavien käyttö sähköisten palvelujen rinnalla myös jatkossa. (SIVU 32)

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa:

ICT-projektit toteutetaan yhteistyössä Tietohallinnon kanssa. Olemme kehittäneet ja jatkuvasti parannamme käytäntöjä, joiden avulla ICT-projektien läpimenoa ja hyötyjen saantia pystytään varmistamaan.

1. Panostamme projektien esiselvitysvaiheeseen. Näin ollen varmistamme, että jo ennen projektin virallista käynnistämistä kaikilla osapuolilla on riittävän vahva näkemys projektissa tavoiteltavista hyödyistä, kustannuksista, tarvittavista resursseista ja muista huomioon otettavista asioista.
2. Varmistamme, että toiminta sitoutetaan mukaan projekteihin riittävän vahvasti. Projektilla on oltava omistaja toiminnasta, tällöin voidaan varmistua, että resursointi hoidetaan ja lisäksi projektin jälkeisen ajan toiminta on selkeämpää.
3. Noudatetaan yleisiä projektinhallinnan malleja EsPro-mallin mukaisesti tarvittavine porttipäätöksineen ja tarkastuslistoineen.
4. Toimiala ylläpitää ICT-kehityksen tiekarttaa sekä Pitkän tähtäimen suunnitelmaa, joiden avulla pystymme hyvissä ajoin valmistautumaan projekteihin ja lisäksi ne auttavat projektien priorisoinneissa.
5. ICT-hankkeilla pyritään mahdollistamaan kuntalaisille laajat digitaaliset palvelut, joihin suurin osa asioinnista suuntautuu. Tämän toivotaan jättävän resursseja myös ei-digitaalisten palvelukanavien ylläpidolle.

4 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN SEKÄ KASVUN JA OPPIMISEN TOIMIALOJEN PALVELUJEN ARVIOINTI

4.1 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

4.1.2 ESPOOLAISTEN LASTEN JA NUORTEN MIELEN HYVINVOINTI

Tarkastuslautakunnan suositukset:

Kasvun ja oppimisen toimialan tulee osaltaan huolehtia lasten ja nuorten hyvinvointia tukevien palvelujen riittävydestä, oikea-aikaisuudesta ja kehittämisestä.

Oppilaiden poissaolojen seurannan ja ehkäisyn hyväksi todettuja käytäntöjä tulee ottaa laajemmin käyttöön perusopetuksen opetusyksiköissä. (SIVU 59)

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa:

Espoon opiskeluhuollon ohjausryhmän tehtävänä on seurata ja arvioida opiskeluhuollon toimintaa ja resursseja sekä kehittää yhteisöllistä opiskeluhuoltoa. Uusi koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma tulee voimaan 1.8.2023, ja sitä kehitetään myös systemaattisesti, jotta saamme yhdenvertaiset ja tehokkaat toimintatavat opiskeluhuollolle sekä terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi esiopetuksessa, kouluissa ja lukioissa. Mm. Yhteisöllisen opiskeluhuollon -hankkeessa kehitetään hyvinvointia tukevia malleja oppilaitosten käyttöön ja tuetaan yksiköitä yhteisöllisessä työssä. Kehittämistyön painopiste on hyvien mallien jakamisessa ja käytön laajentamisessa. Espoossa on myös kehitetty valtionavustuksilla uuden yhteisöohjaajan työnkuvaa. Yhteisöohjaajat työskentelevät oppilaitoksen muiden ammattilaisten rinnalla vahvistaen yhteisöön kuulumisen tunnetta ja siten vähentävät poissaolojen syntymistä.

Espoon perusopetuksessa otetaan lukuvuoden 2023–2024 alusta käyttöön Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa yhteisesti laadittu oppilaiden

läsnäolon tukemisen ja poissaoloihin puuttumisen toimintamalli. Mallissa keskeisenä on ennaltaehkäisevän työn ja tässä keskeisimpänä hyvinvoivan, myönteisen sekä toisia arvostavasti kohtaavan toimintakulttuurin merkitys kouluun kiinnittymisessä. Toimintamalli tukee kouluissa tehtävää yhdenmukaista työtä liittyen poissaolojen suunnitelmalliseen seurantaan ja puuttumiseen. Seurannassa ja puuttumisessa keskeisiä ovat eri toimijoiden roolit, vastuut ja yhteistyö sekä varhaisen puuttumisen merkitys poissaolotilanteissa.

4.2 KASVUN JA OPPIMISEN SEKÄ HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN PALVELUT MAAHANMUUTTAJATAUSTAISILLE LAPSILLE JA NUORILLE

4.2.1 KASVUN JA OPPIMISEN TOIMIALAN PALVELUT

4.2.2 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN TOIMIALAN PALVELUT

Tarkastuslautakunnan suositukset:

Espoon tulee osaltaan vaikuttaa kasvatuksen ja koulutuksen valtionosuusrahoituksen määräytymiseen vieraskielisten lasten ja nuorten osuuden ollessa pääkaupunkiseudulla valtakunnallisia keskiarvoja korkeammalla tasolla.

Koulujen ja maahanmuuttajataustaisten perheiden välistä yhteistyötä tulee lisätä esimerkiksi kokeiluilla, joissa perheiden suomen kielen taitoa voidaan kehittää. (SIVU 65)

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa:

Espoon kasvun ja oppimisen toimialajohtaja on ollut kuultavana vieraskielisten lasten koulupolun ja rahoituksen osalta hallitusneuvotteluissa. Vaikuttamistyötä tehdään myös tapaamisissa opetushallituksen ja opetusministeriön edustajien kanssa.

Pääkaupunkiseudun kasvatuksen ja koulutuksen johdon yhteisryhmä sekä kuutoskaupunkien sivistystoimen toimialajohtajien verkosto ovat yhdessä esittäneet valtionosuuksien jakoperusteiden muuttamista omissa hallitusohjelmataavoitteissaan. Edunvalvontatyön koetaan olevan vaikuttavampaa, kun sitä tehdään valtiovallan suuntaan yhdessä toimien ja viestien samansuuntaisesti isoista kaupungeista.

Suomenkielisen perusopetuksen eri kielillä toimivat kulttuuritulkit auttavat perheitä kotouttamisen alkuun ja ovat apuna kodin ja koulun yhteistyötilanteissa. Tavoitteena on lisätä monikielisten perheiden osallisuutta. Matinkylä-Olarin oppilasalueella alkaa valmistavan alkuopetuksen kokeilu, jossa oppilaat menevät omaan lähikouluunsa. Juvanpuiston peruskoulussa on kokeiltu tekoälyyn perustuvan kielenkääntäjän hyödyntämistä apuna vieraskielisten lasten kielellisissä haasteissa. Alustavat tulokset matematiikanopiskelussa kevätlukukaudelta 2023 ovat lupaavia. Työ jatkuu syksyllä.

Espoon lukioiden maahanmuuttotataustaisia opiskelijoita tuetaan kulttuuriohjaajamallilla. Kulttuuriohjauksen tavoitteena on kehittää tukea ja ohjausta erityisesti maahanmuuttotataustaisten nuorten lukio-opinnoissa sekä selkeyttää yhteistyötä koulun, kodin ja eri toimijoiden välillä. Kulttuuriohjaajat toimivat tärkeänä linkkinä maahanmuuttotataustaisten perheiden ja koulun välillä järjestämällä monikielisiä vanhempainiltoja, infotilaisuuksia sekä yksilötapaamisia. Lisäksi mallilla pyritään edistämään

maahanmuuttotaustaisten nuorten pääsyä lukiokoulutukseen sekä vahvistamaan lukion läpäisyä ja jatko-opintoihin pääsyä.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi